

מנייני מרפסות: לכידות חברתית כשיקול פסיקה

הרב פרופסור נריה גוטל

ב"ה

שו"ע או"ח נה: יג - צריך שיהיו כל העשרה במקום אחד ושליח צבור עמהם, והעומד בתוך הפתח מן האגף ולחוץ, דהיינו כשסוגר הדלת ממקום שפה פנימית של עובי הדלת ולחוץ, כלחוץ. **יד** - מי שעומד אחורי ביהכ"נ וביניהם חלון, אפילו גבוה כמה קומות, אפילו אינו רחב ארבע, ומראה להם פניו משם, מצטרף עמהם לעשרה. הגה: גגין ועליות אינן בכלל בית, והעומד עליהם אינו מצטרף.

משנה ברורה שם ס"ק מח: כל העשרה - ואפילו אם אינן רואין אלו את אלו כיון שהם בבית אחד [אחרונים], אבל אם מקצתם בחדר זה ומקצתם בחדר אחר אינם מצטרפין אף על פי שהפתח פתוח ביניהם... ואפילו כשאין דלת ביניהם כל שהם בשני רשויות ואין רואין זה את זה אין מצטרפין, ויש מחמירין אפילו ברואין.

משנה ברכות פ"ז מ"ה: שתי חבורות שהיו אוכלות בבית אחד, בזמן שמקצתן רואין אלו את אלו הרי אלו מצטרפים לזימון, ואם לאו אלו מזמנין לעצמן ואלו מזמנין לעצמן.

שו"ע או"ח קצה, א: שתי חבורות שאוכלות בבית אחד או בשני בתים, אם מקצתן רואים אלו את אלו מצטרפות לזימון, ואם לאו אינם מצטרפות... ויש מי שאומר שאם רשות הרבים מפסקת בין שני הבתים, אינם מצטרפין בשום ענין.

ט"ז שם סק"ב: לאו דוקא דרך הרבים, אלא הוא הדין בשביל של יחיד.

שו"ת הרשב"א ח"א סי' צו: שאלת על מה שסמכו בכל גלילותינו שיהא שליח צבור עומד בתיבה שהיא גבוהה עשרה ורחבה ארבעה ושיש לה מחיצות גבוהות ומוציא את הרבים בתפילה ועונין אחריו קדיש וכל דבר שבקדושה. ואי משום דרבי יהושע בן לוי (סוטה לח ע"ב) דאמר אין מחיצה של ברזל מפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים, לא נאמר דברי רבי יהושע אלא בשיש עשרה במקום שליח צבור...

תשובה: ... התיבה עם היותה גבוהה ורחבה ובעלת מחיצות, לא לתשמיש בפני עצמה עומדת אלא לתשמיש בית הכנסת ורגלי בית הכנסת בתיבה... ומכלל בית הכנסת היא, ומפני זה הרי הוא כאילו הוא בתוך הצבור, ולפיכך עונין אחריו אפילו אותן שבעזרות בין בעזרת אנשים בין בעזרת נשים. ובפרק החליל (נא ע"ב) תניא רבי מאיר מי שלא ראה בדיופלסטין של אלכסנדריא של מצרים לא ראה בכבודן של ישראל וכו' עד ובימה גדולה של עץ בנויה באמצע וחזן הכנסת עומד עליה והסודרין בידו, כיון שהגיע לענות אמן הלה מניף בסודרין והן עונין אמן. וסתמא חזן הכנסת ושליח צבור היו עומדין שם כדי שיהו הצבור שבסביבותיו שומעין קולו כעין תיבה שלנו, אלא שהוצרכו להנפת הסודרין מחמת הרחוקין ובענין שעושין עכשיו. וכן פרש"י ז"ל שם בימה של עץ כעין אלמנברא שלנו. עוד אני אומר שאפשר לומר שכל שרואין אלו את אלו כאילו הן בבית אחד דמי ומצטרפין. ודומיא דזימון של ברכת המזון...

ראבי"ה ח"א - מסכת ברכות סי' קלד: שתי חבורות שהיו אוכלות בבית אחד בזמן שמקצתן רואין אלו את אלו הרי אלו מצטרפין לזימון ואם לאו אלו מזמנים לעצמן ואלו מזמנים לעצמן... וכמו דשרי הכא לצירוף כך הדין נמי אם שליח צבור עומד לבדו והצבור עומדין לבדו, דבעינן שיעמדו יחדיו, דאם רואים זה את זה הרי הם [כבבית אחד]...

ביאור הלכה סימן נה ד"ה ולחוץ: ולכתחילה יותר טוב להחמיר בזה שיכנסו לפניו, דקולא זו דמהני רואין אלו את אלו לענין צירוף כמו לענין בהמ"ז... נובע מתשובת הרשב"א בסימן צ"ו והוא לא כתב שם זה רק בדרך אפשר.

מנייני מרפסות: לכידות חברתית כשיקול פסיקה

הרב פרופסור נריה גוטל

משנה ברורה סי' נה ס"ק נז: ויש מחמירין אפילו ברואין, ובמקום הדחק אפשר שיש להקל.

מחזיק ברכה או"ח נה: ה. ואראנד"אדו שלמטה בחצר חברת ת"ת ומתפללים שם ויש למעלה ה' ולמטה ה' אינם מצטרפין - הרב שיירי כנה"ג, והרב מטה יוסף ח"יב או"ח סי' י"ג פליג על הרב וסבר דמצטרפין וכן עמא דבר... ומוכח דהרב פרי חדש סבר כהרב מטה יוסף... וק"ק על הרב פרי"ח דלא זכר דברי הרב שיירי דסבר שהפך והו"ל להביאם ולחלוק עליהם, מכל מקום בכל זאת נראה דלדינא נקטינן כהרב שיירי... והן עתה עולה על מזבח הדפוס שו"ת זרע אמת... ודעתו דעת עליון כהרב שיירי וה' אליא רבא וכמושי"כ אני הדל...
ג. אם העומדים בואראנדאדו הנוכח וכן העומדים בעזרת נשים אינו בנקל להם לרדת לבהכ"נ או לת"ת ומשתדלים להראות להם פניהם מלמעלה, נראה דיש לסמוך בזה על הרב בית דוד... דסגי במראה פניו... והכא אם יש להם איזה סיבה קלה דהוא טורח קצת ומשתדלים להראות פניהם נראה דמצטרפין דהו"ל כמראה פניו מן החלון...

א. בלאזאריטו שנוהגים בערים האל, אם יש ב' כתות שם שאינם יכולים ליגע זה בזה ויש ששה בבית א' ודי בבית אחר והם חלוקים במספרם כמשפט, שמעתי מרב אחד אהובנו נר"ו שנסתפק הן בעודנו שם אם הדי יכולים להיות לפני פתח הבית ויצטרפו לעשרה כיון שרואים זה את זה או אינם מצטרפים. ולי ההדיוט נראה לפי מה שכתבנו דמצטרפים, דהרי אלו אינם יכולים לבוא בבית והשומר עמם בשדה לפני הפתח וגם אשר בבית לא יוכלו לצאת חוץ כי המקום צר בחוץ וגם הוא מעבר לרבים, ובכי האי גוונא דאינם יכולים להיות ביחד מטעם המלך ושרי המדינות וכבר השתדלו אלו הדי' לבא נגד הפתח ומראים להם פניהם, הו"ל כמראה פניו דרך חלון דמצטרף, והכא נמי דכוותא, וכל שכן הוא כי לא אפשר בשום פנים להיות יחד ולא קרב זה אל זה. וכיון דאיכא כמה פוסקים נראה לסמוך עליהם ולא יתבטלו מ' יום מלהתפלל בצבור ולא ישמעו קדיש וקדושה, ומה גם כי אפי' בואראנדאדו ועזרת נשים כתבנו בענינתנו דכל שהוא טורח קצת לירד לבהכ"נ והם מראים להם פנים יש לסמוך לומר דמצטרפים וכמשי"ל, וכ"ש וק"ו בנדון זה.
פרי מגדים נה א"א סק"ב: צירוף למנין קיל טפי מזימון, שהרי בזימון צריך רואין זה את זה אפילו בחדר אחד, ובתפילה לא צריך.

שו"ת משנה שכיר או"ח חיים סי' לג - צירוף למנין בחדרים שונים: ... לכאורה יש סתירה בשני סעיפים הללו, כי בסעיף יג כתב צריך שיהא כל העשרה במקום א', והעומד בתוך הפתח מן האגף ולחוץ כלחוץ, ובסעיף יד כתב מי שעומד אחורי בית הכנסת וביניהם חלון, אפילו גבוה כמה קומות, אפילו אינו רחב ד', ומראה להם פניו משם, מצטרף עמהם לעשרה, עכ"ד. והיה קשה לי אם כן מאי טעמא לא מועיל בסעיף יג בעומד על המפתח, ומסתמא מיירי ברואין, אם כן לא יגרע מחלון שמועיל בראיית פנים לחוד, והיה קשה לי מאד, ועיינתי בבית יוסף הארוך בפנים, ולא מצאתי שיעלה ארוכה לקושיית... מצאתי בפר"ח שם (סי"ג) וכן מסכים לזה הפרי מגדים (א"א סק"ב) ושו"ע הרב ז"ל (סט"ז), דכל הדינים הללו שהביא המחבר מיירי באין רואין זה את זה, לכך יש חילוק בין נחשב לבית אחד, או דבבית א' מצטרפין אף באין רואין זה את זה, אבל בזמן שרואין זה את זה שפיר מצטרפין אף בשני בתים. אם כן סעיף יג מיירי בזמן שאין רואין זה את זה... וכן נראה [גם] דעת המהרי"ט (ח"ב סי' ד) דלענין צירוף עשרה לתפלה אפילו אם הראה פניו מחלון א' מצטרף אף על פי שרשות לעצמו הוא... ובתשובת מנחת שי (ח"א סי' יח) פסק בפשיטות דסגי ברואים זה את זה אף אם אינן שם בגופן, והביא כן בשם הרשב"א בתשובות (ח"א סי' צו) ובשם הפרמ"ג (סק"ד), וכתב דכל זה פשוט וברור... שוב מצאתי בצ"ח ברכות (ח ע"א) דגם נקט לפשיטות דברואין זה את זה מצטרף אם דעומד במקום אחר...

הרב אשר וייס: בחדר מדרגות שאינו אלא משמש את דיירי הבית, אינו דומה אף לשביל יחיד, ומשוייכ נראה דמצטרפין.

הרב משה שטרנבוך: עשרה שכנים הרואים אלו את אלו דרך החלונות או מרפסת ביתם, וכולם שומעים את הש"ץ, מצטרפים למנין, וראוי שהש"ץ יוסיף תנאי, שאם אין מצטרפין תהא תפילתו נדבה. בעיקר הלכתא דרואים אלו את אלו – הש"ץ שהוא העיקר צריך לראות עוד תשעה אנשים, ותו איך צריך שכל בני המנין יראו אלו את אלו. וכן דין קה"ת. במניינים אלו – מוטב לעת עתה שלפני "רצה" יסלק עצמו הכהן מהמנין.

בס"ד, אוד ליום א' לסדר תזריע – מצודע תשי"פ.

דעת תורה

מרבנינו מרן ראש הישיבה הגרי"ג אדלשטיין שליט"א

בעניין ההתאספות לתפילה בציבור, גם כעת כאשר הותר ע"י הרשויות קיום מנינים במתכונת מצומצמת במקומות פתוחים, החיוב המור ביותר על כאו"א להקפיד לשמור על כללי ההתרחקות והזהירות הנדרשים כפי הוראות הרופאים, ולא לקיים בשום אופן מניינים לתפילה אם לא נשמרים בהם כללי הזהירות במלואם.

וצריך כל אחד לבחון ולבדוק היטב בטרם יצטרף להתפלל בכל מניין שהוא, האם אכן מתאפשר לשמור בו כללי הזהירות, עם שמירת המרחק הנדרש בין אדם לאדם, ולהיזהר שלא יגע בחפצים שנגעו בהם אחרים וכד', שכל זה הוא חשש סכנת נפשות, והעובר על זה הרי הוא מזיק את עצמו ואת אחרים רח"ל. ובאם לא ניתן לעמוד בזה במלוא הזהירות עדיף להתפלל ביחידות בביתו ולא להיכנס בספיקות של פיקוח נפש.

בוודאי שכל המחמיר ומתפלל עדיין בביתו עד שיתבררו הדברים עושה כראוי ואין בזה כל חשש.

לע"ע אנשים מבוגרים ובעלי מחלות רקע (חולי לב, סכרת וכו') מהזוייבים בשמירה יתירה וימשיכו להתפלל רק בביתם.

וכל הנ"ל הוא בכלל מש"כ הרמב"ם בהל' רוצח ושמירת הנפש פי"א ובשו"ע חו"מ סי' תכ"ז וברמ"א יו"ד סי' קט"ו.

מנייני מרפסות: לכידות חברתית כשיקול פסיקה

הרב פרופסור נריה גוטל

הרב יצחק יהודא ירוסלבסקי, מזכיר בי"ד רבני חב"ד, יוצא נגד החלטת ראש הממשלה לאפשר תפילה במרחב הציבורי. בהודעה מיוחדת הוא קובע כי לאחר התייעצות עם בכירי הרופאים אסור להתפלל במרחב הציבורי אלא רק דרך המרפסות או ביחיד, "חמירא סכנתא מאיסורא", כתב.

הרב יצחק יהודא ירוסלבסקי, מזכיר בי"ד רבני חב"ד, יוצא נגד החלטת ראש הממשלה לאפשר תפילה במרחב הציבורי. בהודעה מיוחדת הוא קובע כי לאחר התייעצות עם בכירי הרופאים אסור להתפלל במרחב הציבורי אלא רק דרך המרפסות או ביחיד, "חמירא סכנתא מאיסורא", כתב.

הרב יהודה דרעי
 הרב הראשי וראש אבות בני הדין
 באר-שבע

Rabbi YEHUDA DERY
 Chief Rabbi and Head of Rabbinical Courts
 Beer-Sheva, ISRAEL.
 י"א ניסן תש"פ
 03.04.2020

הוראת שעה
בדבר צירוף מניין של עשרה במתמלי "המרפסות" והחצרות

הנינו בזה להודיע בשער בת רבים לכל תושבי היישוב באר שבע ה' עליהם יחיו, כי אמנם הוראת לאחריה שאין לצרף למנין של עשרה את מתמלי המרפסות או החצרות הסמוכים זה לזה, בדעת רבותינו הראשונים שאין שני בדים מצטרפין אמילו כשוארין ושומעין זה את זה וכן מורה באורח תמימת מין הש"ע. אולם משטכחתי בימים האחרונים עד כמה קשה הדבר בעיני יראי ה' – ת"ח ובעלי בתים כאחד, ובפרט לקראת חג המסע הבעל"ט בו אנום יכולים להקלות בדעתם כי יתמללו ביחידות כאשר בעיניהם אין דבר המשבית את שמחת התג יומה, החלטתי לאחר עיון ומחשבה שאין לי שעת הדין גדול מזה, ויש לסמוך על דברי הפ"ח והפ"ט ומר"ט והמש"ב שכתבו להקל בזה בשע"ר על "הראיה" והשמיעה, והיינו כשוארין זל"ו ושומעים את החזן או לחילופין כשחזן רואה את כולם ושומעים אותו, ואף סמכו את דבריהם על פסקי הש"ע בכמה מקומות. אך עדיין לבי נוקמי להקל בזה באיסור החמור של ספק בריכה לבטלה בחצרות הש"ע כחצרות הרש"ע הנ"ל יוסף שליט"א, ועל כן יש לסמוך על זה רק לענין אמירת קדיש קדושה וברכו אבל לא בחצרות הש"ע.

מחיים ואילך ועי אשר יחם ה' ויחיו השבט מהרה ליהנות ניתן לצרף למנין של עשרה את מתמלי המרפסות או בחצרות הסמוכים, בתנאים שדלהלן:

1. כשכולם רואים זה את זה ושומעים את החזן השומד במרכז החצרה, או לחילופין כשכולם רואים את החזן וגם הוא רואה את כולם.
2. מתמלי "המרפסות" יוכלו לסמוך על חיתור זה, ובלבד שכולם מתגוררים באותו הבנין והמסגרת, אך אין לצרף למנין חזירי מרפסות מבנין אחר, כיון שיש שכול המפריד ביניהם. ומכל מקום אם יש עשרה מאותו הבנין, יוכלו מתמלי המרפסות מבניינים סמוכים להתמלל עמם והחשב להם הדבר כתפילה בעיבור.
3. גם מתמלי "החצרות" יוכלו לסמוך על חיתור זה, אף שיש חציצה הסבירה ביניהם, ובלבד שאין שכול המפריד ביניהם ואם יוכלו הם לנאח מחוץ החצר סמוך לפתח שחוסם שמעיהם למנין עשרה נל זה.
4. יש להתמלל בלי חצרות הש"ע, והיינו שכולם יחד יתחילו תפילת העמידה בלחש והש"ע בקול רם עד אמירת קדושה וברכת אתה קדוש.
5. בימי קריאת התורה יוצאו ס"ת למרכז החצרה באופן שכל אחד יוכל לשמוע, ואפשר לקרוא לעליות את המתמללים באופן שכשעט הברכה יעמוד העולה לבדו ליד סולת ובסיוע הברכה יתרחק 2 מטרים מבטל הקורא וישמע ממנו את הקריאה כדן שומע בעונה.
6. נמנען שבודק זו יוכלו הבכורות לנהוג בשמיעת "סיום מסכת" בערב פסח, כולל טעימה מהסעודה כנהוג.

למותר לציין כי חיתור זה מותנה בשמירה קפדנית על כל הוראות משרד הבריאות ויחי רצון שישמע ה' להפילוהינו ותחיהנו עינינו בשבוע זה את שיבת ציון, במהרה בימינו, אמן.

בברכת פסח כשר וטוב שמח

 יהודה דרעי
 הרב הראשי וראש בני הדין באר שבע

לשכת הרבנות: רחוב התלמוד 8, באר-שבע, טל: 08-6204007, פקס: 08-6651204

מי הם הנפטרים מקרונה בישראל ומה אחוז התמותה על פי גילאים?
 בתאריך 19/04/20 שיתף לראשונה משרד הבריאות מסמך מרוכז המסכם גילאים של 171 נפטרים.
 ניתן לראות שרוב הנפטרים הינם מקבוצת הגיל של 70 שנה ומעלה, כאשר רק 6 מבין הנפטרים הינם בגיל צעיר מ-60.

מנייני מרפסות: לכידות חברתית כשיקול פסיקה

הרב פרופסור נריה גוטל

אם לוקחים עדכון נוסף של משרד הבריאות הכולל מספר החיוביים בכל קבוצת גיל ומצליבים עם סיכום הפטירות ניתן לחשב מהם אחוזי התמותה בגילאים השונים מבין האנשים שנדבקו. אין להתבלבל, זה לא אומר מהי התחלואה או התמותה בכל קבוצת גיל, זה בסך הכול אומר מהי אחוזי התמותה מתוך אלה שנסקרו והינם חיוביים.

אחוז התמותה באנשים עד גיל 60 הינו אפסי, דומים לאחוזי התמותה המקובלים משפעת.

עם זאת, אחוזי התמותה מטפסים בעשורים הבאים לחיים:

עשור שביעי לחיים (גיל 60 עד 70) – 1%.

עשור שמיני לחיים (גיל 70 עד 80) – 6%.

עשור תשיעי לחיים (גיל 80 עד 90) – 15%.

מעל גיל 90 אחוז התמותה הוא 25%.

כ-10% מבני ה-80 פלוס שחלו בקורונה ואובחנו בישראל מאושפזים במצב קשה. רק 0.2% מבני 20-29 מאושפזים במצב קשה. כלומר, לחולה מבוגר שנדבק בקורונה יש סיכוי של פי 50 להתאשפז במצב קשה מצעירים בני 20-29 שנדבקים בקורונה.

מנתונים שפירסם משרד הבריאות עולה כי ארבעה חולי קורונה שמצבם מוגדר קשה הם בני 20-29, שישה הם בקבוצת הגיל 30-39 ושמונה הם בני 40-49. עוד עולה מהנתונים כי 17 מהחולים המאושפזים בבתי החולים במצב קשה הם בני 50-59.

עוד עולה מנתוני משרד הבריאות כי כ-73% מהחולים שמצבם מוגדר קשה היו בני יותר מ-60.

נתונים מאיטליה: 99% מקורבנות הקורונה סבלו לפחות ממחלה אחת נוספת

מנייני מרפסות: לכידות חברתית כשיקול פסיקה

הרב פרופסור נריה גוטל

מרכז תורה ומדינה

שיעור מקרי המוות מקורונה (לפי גיל)

מבוסס על 72,314 חולי קורונה שאובחנו בסין

14.8%	גיל 80+
8%	גיל 70-79
3.6%	גיל 60-69
1.3%	גיל 50-59
0.4%	גיל 40-49
0.2%	גיל 30-39
0.2%	גיל 20-29
0.2%	גיל 10-19
0.0%	גיל 9-0

מקור: אתר worldometers.info

הרב אשר וייס

https://drive.google.com/file/d/1vPaF_YxM8723fD_ixueGCFLRZY76plAB/view?ts=5e9e896f

מדקה 01:55 - עד 02:50